Redacțiunea, Administrațiunea, și Tipografia
Brașov, piața mare Nr. 30.
Scrisorĭ nefrancate nu se primesc. — Manuscripte nu se retrimet.
INSERATE se primesc la Administrațiune în Brașov și la următórele Birourĭ de anuncĭurĭ: în Viena: *M. Dukes, Heinrich Schalek, Rudolf Mosse, A. Oppeliks* Nachfolger; *Anton Oppelik, J. Danneberg*, în Budapesta: *A. V. Goldberger, Eckstein Bernat*; în Bucurescĭ: *Agence Havas*, Succursale de Roumanie; în Hamburg: *Karolyi & Liebmann*.
Prețul inserțiunilor: o seriă garmond pe o colónă 6 cr. și 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă și învoială.
Reclame pe pagina a 3-a o seriă 10 cr. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI

ANUL LIX.

„Gazeta" iese în fiă-care di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șése lunĭ 6 fl., pe treĭ lunĭ 3 fl.
N-rii de Duminecă 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 francĭ, pe șése lunĭ 20 fr., pe treĭ lunĭ 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 francĭ.
Se prenumĕră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la dd. colectorĭ.
Abonamentul pentru Brasov
administrațiunea, piața mare, Târgul Inului Nr. 30 etagiu I.: pe un an 10 fl., pe șése lunĭ 5 fl., pe treĭ lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 lunĭ 6 fl., pe treĭ lunĭ 3 fl. Un esemplar 5 cr. v. a. séu 15 banĭ. Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 179. Brașov, Joi, 15 (27) August 1896.

Din causa sfintei sĕrbătorĭ diarul nu va apăré până Vinerĭ séra.

„Semnele timpului."

In organul Sașilor „verdĭ" din loc, „Kronstädter Ztg.", a apărut de curênd un articul întitulat „Luptele politice ale Sașilor și Românilor." Autorul face o paralelă între luptele unora și altora. Părerile, ce și-le dă, dovedesc, că avem de a face cu un om, care s'a ocupat mult cu stările politice dela noi și care a căutat sĕ pĕtrundă, pe cât i-a fost cu putință, și în tainele motivelor, ce au dat nascere unor séu altor fapte.

Cu tóte acestea, vederile lui în multe privințe nu corĕspund pe deplin stărilor reale; de altă parte însĕ aflăm în espunerile sale și mult adevĕr. Astădĭ însĕ nu este scopul nostru de-a intra aicĭ în analisa articulilor amintițĭ, ci vom accentua numai, că tendința acestor articulĭ este de-a combate oportunismul Sașilor și de-a le dovedi acestora inconvenientul cel mare, ce se nasce din atitudinea lor politică într'un timp, când tóte pledéză contra ei.

Autorul arată mai întâiŭ, ce anomaliă este în faptul, că oportuniștii sașĭ resping acele vocĭ germane, carĭ se pronunță în mod binevoitor în favórea drepturilor naționale ale Sașilor din Ardeal.

In fața viitorului „Sachsentag" și în fața necesității, ce-o vede autorul, ca Sașii sĕ se alipéscă de celelalte naționalitățĭ și mai ales de Românĭ, el îĭ face atențĭ scriind:

„Observațĭ numai semnele timpului. Visita Majestății Sale împĕratului și regelui nostru la Curtea română regală nimicesce cu totul legenda despre daco-românism. Răzimarea pronunțată a regatulul României de scopurile triplei-alianțe, pe care astădĭ n'o mai contestă nicĭ un politician român, dă statului vecin o importanță mai mare politică".

„Deóre-ce însĕ Românii de dincóce și de dincolo țin cu tăriă între marginele legale la principiul naționalității, apare ca o urmare firéscă, ca acum și cercurile conducĕtóre ale triplei alianțe sĕ dea cestiunei naționalităților din Ungaria o mai mare și cu atât mai binevoitóre atențiune, cu cât tocmai esposiția milenară a contribuit a rectifica pretutindenea opiniunea publică".

„Mai trebue sĕ observațĭ, pe lângă fórte numĕrósele manifestațiunĭ spontane ale pressei germane, — între carĭ și ale unor organe, carĭ mai înainte steteau în legătură cu biroul de pressă unguresc — și manifestațiunile pressei austriace, a celei încă nejidovite, și vețĭ afla, că fără concursul nostru direct în tóte aceste cercurĭ s'a sĕvîrșit în general o astfel de schimbare a părerilor, cum n'ar fi putut'o dobêndi nicĭ cea mai puternică agitațiune a nóstră".

„E vorba adecă nu numai de interesul mai mult platonic pentru esistența națională a micului nostru popor săsesc, ci și de interesul practic politic pentru posiția de putere nepericlitată a monarchiei, ca a unui stêlp al triplei alianțe, și acest interes este favorabil naționalităților, carĭ fac majoritatea precumpĕritóre a poporațiunei din Ungaria, în nisuințele lor de a-șĭ recâștiga egala îndreptățire, și acésta în mĕsura, în care este nefavorabil unei lățirĭ și mai marĭ a neghinei șovinismului maghiar".

„Abstrăgênd dela desamăgirile, ce le-a adus costisitorul mileniu, dovedesce și atitudinea Maghiarilor față cu visita monarchului nostru la curtea din Bucurescĭ, cât de mult simt ei situația lor penibilă, mai ales și cu privire la aceea, că între întréga poporațiune creștină a peninsulei balcanice ei n'au amicĭ, și că încurcăturile ivite acolo nu fac pe marele puterĭ nicĭ decum sĕ doréscă, ca lângă cestiunea armeno-cretênă și lângă cestiunea atât de complicată macedonénă sĕ devină acută încă și o cestiune de naționalitate ungară".

In fine autorul întrébă, că „óre față cu tóte acestea, nu se vor reculege representanții proiectatului Sachsentag, spre a-șĭ da mâna Sașii bĕtrânĭ și tinerĭ, ca în șirurĭ strînse sĕ reia lupta pentru esistența națională?"

Am reprodus acéstă încheiare, ce se referă la stadiul actual și culminéză într'un apel cătră Sașĭ, ca sĕ țină sémă de semnele timpului, voind sĕ arătăm, carĭ sunt și ideile oportuniste, ce domnesc în tabĕra elementelor independente săsescĭ.

Ar fi bine, ca realitatea sĕ justifice măcar în parte aceste părerĭ; dér de dece anĭ și mai bine ni-se vorbesce mereu de interesele triplei alianțe, carĭ ar cere sĕ fim mulțămițĭ cu toții, și vedem, că din ce în ce tot mai rĕu merg lucrurile, tot mai mult cresce nemulțămirea.

Acesta ni-se pare a fi singurul semn adevĕrat și real al timpului dér este, credem, și acest semn de ajuns spre a sprijini tesa de mai sus privitóre la reculegerea Sașilor.

CRONICA POLITICĂ.

— 14 (26) August.

„*Bud. Tud.*" anunță, că în 23 c. d. a. s'a ținut în Budapesta un **consiliu ministerial**, la care au luat parte toțĭ miniștri, afară de ministrul honvedilor br. *Fejérváry*. Resultatul acelui consiliu au fost următorul: Ministrul-președinte *Banffy* împreună cu ministrul de finance Ladislau *Lukacs* au plecat alaltăerĭ séra la Viena, pentru ca sĕ aștérnă Majestății Sale spre aprobare bugetul de stat pro 1897. Astădĭ Lukacs se întórce la Budapesta; din contră plécă la Viena tot astădĭ miniștri *Daniel, Daranyi* și *Perczel*, ca împreună cu *Banffy*, br. *Josika* și *Fejérváry* sĕ fiă de față la sĕrbările primirei Țarului. Cu acéstă ocasiune se dice, că Banffy îi va mulțămi și în persónă Țarului pentru darul ce a făcut Maghiarilor cu sabia lui Rakoczy. Ministrul de culte *Wlassics*, în timpul cât amintiții miniștri vor petrece în Viena, va lua parte la sĕrbările inaugurărei monumentului milenar din Pannonhalom, ér *Lukacs* la sĕrbările din Neutra. In Budapesta cabinetul va fi representat prin miniștri *Erdelyi* și *Jossipovicĭ*.

*

Diarul „*Magyarország*" primesce din Belgrad scirea, că acolo se fac **marĭ pregătirĭ de înarmare**. Guvernul sêrbesc a căpătat sĕptĕmâna trecută dela banca francesă un împrumut de 20 milióne francĭ. Suma acésta a întrebuințat'o esclusiv pentru scopurĭ militare, ca: îmbrĕcăminte, arme, clădire de casarme etc. Fabricele de arme din Bruxella și Antwerpa deja au început a espeda arme la Belgrad, și se asigură, că guvernul rusĕsc a încunosciințat pe guvernul sêrbesc, că el îi trimite *tunurĭ*, prin Odessa, pe lângă plătirea de rate neînsĕmnate, ca *sĕ nu apară* a fi un dar din partea Rusiei. Décă se va adeveri scirea acésta a diarului „*Magyarország*", atuncĭ nu mai încape nicĭ o îndoială, că Rusia umblă pe tóte căile, ca sĕ câștige pe Slavii din Sudul Europei pe partea sa, pentru orĭ-ce eventualitate.

*

Alaltăerĭ au ținut **deputații cehĭ tinerĭ** o adunare în Praga, în care s'a hotărît, sĕ se edea un apel către poporul boem, în care apel sĕ se înfiereze sistemul centralistic și preponderanța națională a Germanilor, dăunăciósе pentru Boemia, și întreg poporul ceh sĕ fiă provocat de-a lupta contra guvernului și contra Germanilor. Tot-odată s'a luat în acea adunare hotărîrea, ca sĕ se înființeze o fundațiune

---

FOILETONUL „GAZ. TRANS."

Revĕrsările Nilului. *)

Multă vreme nu s'a sciut causa revĕrsărilor periodice ale Nilului. In cărțile vechĭ nu se esplică acest fenomen. Predispușĭ însĕ la misterios și supranatural, ómenii din acele timpurĭ, nu aveau nicĭ timpul nicĭ puterea de a judeca și nicĭ sciința cerută, pentru a-șĭ da socotélă de acéstă minune. Ei vedeau numai că la o epocă dată, cătră sfîrșitul lui Iunie, apele fluviului încep sĕ se umfle. Ele se ridicau pe malurĭ, încetul cu încetul până în Septemvre, când atingeau maximul de ridicare. In Septemvre începea scăderea nivelului apelor și se urma cu aceia-șĭ regularitate până în Noemvre, când apele curgeau érășĭ în starea lor normală.

Țin a spune aci, că nu revĕrsarea apelor Nilului peste câmpii determină fertilitatea solului. Apele cresc de ordinar până la un maximul de 7 metri. Când ele trec peste acéstă înălțime, atuncĭ se produc vaste inundațiunĭ, e adevĕrat, dér aceste inundațiunĭ sunt considerate de Egiptenii din câmpie, adică din Egiptul inferior, cel de lângă Mare, ca un flagel, o adevĕrată nenorocire, pentru-că terenurile inundate, cu tótă căldura sórelui, nu au timpul sĕ se usuce în destul și la timp, spre a se puté cultiva până la următórea crescere.

Se întêmplă înse un alt fenomen, care determină fertilisarea Egiptului. Terenul este și de formațiune nouă și fórte permeabil.

Astfel, cea mai mare parte din ape se infiltréză într'ênsul până la marĭ distanțe, ținându-l astfel într'o umiditate perpetuă și apĕrându-l de arșița sórelui, care — fără acésta, — ar nimici orĭ-ce fel de vegetație.

Numai prin câte-va părțĭ din cursul superior se întêmplă revĕsărĭ, atuncĭ când apele vin prea marĭ. Prin aceste locurĭ, e adevĕrat, că în urma retragerei apelor, rĕmâne un nămol, care contribue fórte mult la îngrășarea solului. P'aci însĕ, terenul fiind mai ferm și panta mai repede, apele se scurg cu iuțélă la matcă, sciut fiind-că inundația nu duréză mult. De altă parte, cu cât ne urcăm mai sus pe cursul fluviului, cu atât ne apropiăm mai mult de ecuator, și prin urmare, cu atât căldura e mai mare, ceea-ce ajută încă și mai mult la uscarea mai repede a solului *)

Causa creșcerei periodice a apelor acestui fluviu nu este alta decât ploile ecuatorale, de a căror ambodență un európen cu greu îșĭ póte face o idee.

Prin regiunile dintre tropice sunt numai două ano-timpurĭ: cel ploios, iarna, și cel secetos, vara. Iarna timp de 6, 7, ba pe unele locurĭ chiar 8 lunĭ, apele cad din norĭ cu atâta furie, încât se pare că în adevĕr cataractele cerului s'au rupt. Lumina sórelui este întunecată; sórele însușĭ abia se póte observa pe cerul pustiu și vênăt, ca o enormă pată galbenă. Rîurĭ numeróse se forméză. Ele alunecă pe albiile de curând formate și se aruncă în mările interióre, care și-au săpat basinurile prin scobiturile platoului.

Se înțelege că volumul apelor din aceste locurĭ crește într'un mod considerabil: ér la un moment dat, ele nu mai încap în albia lor și decĭ debordéză. Ast-fel, un plus important de apă pornește pe albia Nilului și determină crescerea apelor acestui fluviu.

De acĭ urméză mai întâi faptul că creșterea apelor este mai puternică și cursul fluviului mai violent, în partea superióră, și cu atât mai slabă cu cât înaintéză spre mare. Și atât de bine sunt coordonate aceste fenomene, și Nilul prin acésta este atât de înțelept, încât nu e de mirare că atâtea vécurĭ a fost divinizat. El nu revarsă apele sale decât acolo, unde panta fiind pronunțată, scurgerea este mai repede. In cursul de mijloc și mai cu sémă în cursul inferior, unde apele, odată revărsate, nu s'ar mai putea scurge decât cu mare greutate, el îșĭ domolește mersul și păstréză acésta mĕsură până la vîrful deltei.

Este un Dumnedeu bun, înțelept și binefăcĕtor; un tată milostiv, care'șĭ iubesce și are grije de toțĭ copii sĕi de-o-potrivă. In cursul sĕu el are grije sĕ-șĭ reguleze mersul încă dela început. Mai întâi trece prin nenumĕratele lacurĭ, ce se forméză pe platou. Acĭ se opresc undele

---

*) Din „*Cugetărĭ asupra popórelor vechĭ*" de *G. T. Buzoianu*. („Biblioteca pentru toțĭ" Nr. 72.)

*) Altă dată — în epoca terțiară de sigur — ținutul cunoscut astădĭ sub numele de Egiptul de jos, era în mare parte acoperit cu apele mării. A trebuit sĕ trécă milióne de anĭ póte până ce acest ținut sĕ se ridice d'asupra nivelului Mediteranean, și multă vreme încă apele supra-abondente ale Nilului se se reverse peste malurĭ până la distanțe marĭ, alcătuind astfel printr'o muncă continuă și uriașă actualul Egipt.

națională boemă, din care sĕ se cumpere pământ pe teritorul locuit de Germanĭ.

*

Din **Sofia** se depeșéză, că cercurile curții bulgare sunt fórte deprimate din causă, că până acum curtea n'a primit invitare sĕ ia parte la sĕrbările deschiderei Porților de fier. Mai ales se ḑice, că principele Ferdinand e forte supĕrat pentru acéstă disconsiderare, care îi servesce ca dovadă eclatantă, că împĕratul austriac nicĭ decum nu voesce sĕ se întâlnéscă cu el.

Pregătirile pentru primirea Țarului.

Ḑiarul „*Wiener Salonblatt*“ publică următórele amĕnunte asupra pregătirilor grandióse, ce s'au făcut și se fac în capitala monarchiei nóstre, pentru primirea părechei imperiale rusescĭ:

Stradele, pe carĭ le va percurge convoiul dela gară până la Hofburg, adecă stradele: Prater, Aspern și Ring deja de pe acuma au un aspect festiv; pe piața Schwarzenberg se ridică dóuĕ porțĭ triumfale, pe carĭ fâlfâe imposante stégurĭ naționale rusescĭ. De asupra porților, construite în stil bizantin, va fi așeḑată coróna rusésca, gătită din foi de palmĭ, și portretele imperiale rusescĭ. Strada dela podul Aspern până pe piața Schwarzenberg va fi impodobită cu girlande colosale, ornate cu vulturul rusesc. La podul Aspern se construesc 4 obeliscĭ împodobițĭ cu stégurĭ austriace și cu vulturul austriac. Singur numai pe strada Prater sunt construite 275 catarge pentru stindarde. Afară de stégurĭ naționale rusescĭ și austriace vor fâlfâi icĭ și colea și stégurĭ bavareze, apoi stégurĭ cu colorile orașului Viena, precum și ale marelui ducat Hessa, adecă colorile Țarinei.

Sute de ómenĭ lucră ḑi și nópte în Hofburg pentru de-a adapta apartamentele destinate Țarului *Nicolae* și Țarinei *Alexandra Feodorowna*. Cincĭ salóne s'au tapisat și mobilat cu totul din nou; odaia de durmit a împĕrătesei rusescĭ este tapisată cu damast verde și provĕḑută cu un pat albastru admirabil, ér odaia de durmit al Țarului e tapisată cu damast roșiu cu ornamente albe și aurite.

Majestatea Sa împĕrătésa *Elisabeta*, care dela mórtea principelui de corónă *Rudolf* nu mai ia parte la representațiunĭ teatrale și la concerte, și de astă-dată va lipsi dela representația teatrală festivă și dela concertul de curte, arangiate în onórea Țarului și Țarinei. De asemenea va lipsi și archiducesa vĕduvă *Maria Teresia*.

Dintre membrii casei domnitóre vor lua parte la serbărĭ archiducii: *Otto*, *Ludovic Victor*, *Iosif Ferdinand*, *Frideric*, *Eugen* și *Iosif August*; și archiducesele: *Iosefa*, *Isabela* și *Augusta*.

Archiducele *Otto* se va posta, la întrarea Țarului, în fruntea regimentului sĕu de Ulanĭ Nr. 1. pe strada Ring, ér archiducele *Eugen*, în fruntea regimentului de infanteriă „Hoch- und Deutschmeister“, la podul Aspern. Ceilalțĭ archiducĭ vor întîmpina pe Majestățile rusescĭ la gara de Nord.

Representația teatrală festivă se va da la opera de curte, și adecă se vor representa opera „Manon“ și baletul „Wiener Walzer“ dér ambele prescurtate.

Fundațiunile de stipendii.

— 23 August 1896.

II.

Studenții bunĭ, cu purtare cuviincіósă și pe lângă aceea și sĕracĭ, în înțelesul literelor fundaționalĭ, după propria intențiune a fiilor fundatorĭ, sunt ereḑii lăsământului, se pot considera pe sine ca subiectul beneficiului, numĕrându se între aceia, carĭ au drept la întrebuințarea stipendiului.

Organismul fundațiunei în tóte casurile e obligat a lichida după merit și după drept fiă-căruia cât 'i-se cuvine din partea, la care se simte și se scie îndreptățit. El trebue sĕ purcédă întocmai ca un înțelept judecător, care, fără de a se uita la fața cui-va, aducênd judecată asupra unei „messe cridale“, determină pentru fiă-care creditor, ce-i compete în înțeles legal. Ișĭ motivéză sentințele, atât cele favorabile, cât și cele, carĭ unui séu mai multor foștĭ creditorĭ le anunță pierderea întregului credit, ce l'au acordat. Nu ḑice simpla minte: „lui A. i-se restitue întreg creditul în sumă de....“, „lui B. $^2/_3$ din ce-i compete“, ér „C. nu primesce nimic“, ci desfășură motivele, pentru carĭ A. primesce totul, B. $^2/_3$, ér C. nimic, așa încât cei neîndestulițĭ din sentință pot sĕ judece, décă recursul ar fi în favorul lor, orĭ nu, și décă nu cum-va le stă la îndemână vre-un important motiv nesulevat încă, pe basa căruia sĕ încépă de nou procesul pierdut.

Nu tocmai așa purced unele organisme — fiă Consistóre, fiă direcțiunĭ —, carĭ sunt chiămate a administra fundațiunile, ci în resoluțiunea negativă an de an se esprimă: „Cererea suplicantelui de astă-dată nu se póte împlini. Documentele alăturate la suplică în numĕr de... se reaclud sub: ·/.“, apoi urméză datul și subscrierea. Natural, că numĕrul din fruntea resoluțiunei nu lipsesce.

O astfel de resoluțiune, o asemenea sentință, e fórte simplă și învechită, în privința technică *forte ușoră*, dér la nicĭ un cas *îndestulitóre*.

E simplă, căcĭ nu va ḑice dór nimenĭ, că un astfel de concept nu încape și în capul unui băiat de șcólă. E învechită, căcĭ și bărbațĭ înaintațĭ în etate au făcut cunoscință cu ea; póte, din timpul, când s'a scris prima resoluțiune. E ușóră ce privesce technica, dând fórte puțin de lucru celor ce o scriu, și și mai ușóră ar fi, décă scriitorii — și-ar procura, fiă și pe spesele proprii — un poligraf, cu care îndecit și însutit și-ar cruța timpul și ostenéla, satisfăcênd de-odată la două însĕmnate principii economice: „timpul e ban“ și „omul e cel mai însĕmnat capital“.

Și în urmă, la nicĭ un cas nu e îndestulitóre o astfel de sentință. Omul e curios din fire, vré sĕ scie tóte, ba e îndrept sĕ scie tóte atuncĭ, când se tractéză de interesul lui și despre aceia, la ce sĕ scie îndreptățit. Motive pretinde fiă-cine. Motive pretinde însa-șĭ societatea pentru validitarea scopului, pentru care sunt menite mijlócele fundațiunei. Cum-că o astfel de resoluțiune nu satisface pe nimenea, reese și din împrejurarea, că sunt de acei, carĭ au primit 1—4 resoluțiunĭ negative, dér nemotivate, și totușĭ au concurat de nou la vre-un stipendiu, producênd acte tot de aceeașĭ ponderositate în cugetul, că petițiunea primă, orĭ a doua nu se va fi luat la desbatere, ci s'a trecut simpla minte la ordinea ḑilei; ér acum speră, că póte va pretinde cine-va din dircețiune, ca sĕ se discute asupra ei.

Un demers acesta, ce nicĭ-odată nu procură respectivilor mângăiere și curaj, ci numai suspiționărĭ la adresa acelora, carĭ nu-i spun, de ce sĕ se țină.

Când representația cutărei fundațiunĭ ar ḑice în resoluțiune, că se denégă beneficiarea pe motivul, că un act orĭ altul nu întrunesce cutare condițiune de concurs, atuncĭ pricepe fiă-care, că respectivul a doua-óră n'ar mai concurge séu că șĭ-ar da silința sĕ-șĭ procure documentul, ce-l pretind condițiunile de concurs. Respectivul n'ar consuma timp și n'ar face spese, stimulat de speranțe, ce în urmă îl înșelă.

Incă ceva și isprăvim. Declarăm însĕ dela inceput, că nu profesăm principii comuniste, ci susținem și noi hotărît, că omul póte sĕ înfluințeze și după mórte asupra avutului sĕu. De ce e bine așa, e altă întrebare.

Fericiții fundatorĭ încă au dispus cu dreptul în testamentul lor nu numai referitor la ereḑĭ, ci și la modul cum și unde sĕ-șĭ folosésca beneficiul. Dispozițiunea acésta au făcut'o după împrejurările, în carĭ au trăit și se consideră de un drept, positiv. Legea, ca atare, se póte schimba și se și schimbă, afară de legea divină, care e imutabilă. Ea se schimbă după recerințele timpului, prin schimbare însĕ nu sufere *esența dreptului*. Tocmai așa, după esigințele de acum se póte schimba și dispozițiunea testamentară a unui fundator, fără a se vătĕma câtu-șĭ de puțin memoria lui, orĭ de a detrage din recunoscința, ce-i datorăm.

Sunt unele dispozițiunĭ testamentare, carĭ determină locul unde are sĕ se întrebuințeze cutare stipendii: în Budapesta orĭ în Viena. Și acésta ișĭ va fi avut rațiunea sa: atuncĭ n'au esistat universitățĭ mai în apropiere, ci numai acolo și înțeleptul fundator a sciut, că mai generală cultură ișĭ póte studentul câștiga la universitate, decât la vre-o academiă de drepturĭ.

Raporturile s'au schimbat. Acum mai este universitate și în Clușiu, ba guvernul pretinde dela toțĭ, carĭ voesc sĕ aibă vre-o aplicație în patriă, ca sĕ fi studiat la universitate ungurésca, la cas contrar trebue sĕ se supună unor esamene „maghiare“ cu tóte că a trecut prin tóte esamenele, de carĭ ar fi avut lipsă la ocuparea cutărei funcțiunĭ.

Acum décă s'au schimbat împrejurările pentru-ce óre sĕ nu se pótă schimba și dispozițiile? Orĭ dóră calificația dela o universitate ungurésca din patriă e mai superióră, decât dela cealaltă universitate ungurésca? Orĭ dóră o universitate e frecuentată de studențĭ mai diligențĭ și mai capacitațĭ, decât a doua? Sunt óre spesele de întreținere cu mult mai marĭ în Budapesta, decât în Clușiu. Și chiar de-ar fi așa este óre proporțiă între greutatea traiului din Pesta și Clușiu și între stipendiile destinate pentru un loc și altul? Și, în urmă, sunt óre mai bunĭ românĭ într'un loc decât în altul? — Noi credem, că nu se póte rĕspunde cu: da la nicĭ una dintre întrebările acestea. De aceea ar fi de dorit, ca se nu se caute altceva la distribuirea stipendiilor, decât adevĕrata intențiune a fundatorilor și relațiunile, în carĭ trăim, nicĭ de cum însĕ *litera*.

S.Ap.

SCIRILE ḐILEI.

— 14 [26] August.

Dela Lugoș se anunță, că pe timpul adunărei generale a Asociațiunei s'a constituit, pe lângă biroul central, și un biurou permanent de pressă. La biroul central va fi și un album, în care se vor înscrie toțĭ cei presențĭ la adunare. — „Dreptatea“ află, că d-l Dr. Alexandru *Mocsonyi* va lua parte la adunarea generală și că după cuvêntul de deschidere, va saluta în numele Bănățenilor Asociațiunea transilvană în Banat. Comitetul de primire a pregătit cuartire pentru 800 de óspețĭ străinĭ.

—o—

Aniversarea nascerei A. S. R. Principele Ferdinand. Alaltăerĭ după amiéḑĭ oficerii regimentului 4 de Roșiorĭ, al cărui comandant este A. S. R. Principele Ferdinand, a organisat la Câmpina un strălucit rallye-paper, la care au luat parte și AA. LL. RR. Séra s'a dat un bal, la care a asistat multă lume; animația era mare. Principii, carĭ erau de față, au fosst viu aclamațĭ. AA. LL. RR. Principele Ferdinand și Principesa Maria s'au reîntors la Sinaia la órele 2 din nópte. Erĭ diminéță, la órele 10, Archiereul Meletie, vicarul metropoliei, a oficiat un Te-Deum la mănăstirea Sinaia, la care au asistat o mulțime de notabilitățĭ. Séra, la órele 7, a fost un mare prânḑ de gală la Foișor, apoi serată dansantă intimă la castelul Peleș. Afară de persónele oficiale, au mai fost învitațĭ: d. Take Ionescu fost ministru, d-nii Alexandru Catargi și Ioan Lahovari foștĭ miniștri plenipotențiarĭ, d. Dim. Cesianu fost director general al telegrafelor și poștelor, principele Dim. Ghica președintele Senatului, d-nii Al. D. Florescu fost șef de cabinet la ministerul de esterne, Alexis Catargiu, Al. Ghica și alții.

—o—

Dinamitarḑĭ în Blașiu? Lui „Kolozsvár“ i-se scrie, că în diminéța ḑilei de 17 August n. c., cine-va a voit sĕ arunce în aer cu dinamită móra din Blașiu a Metropoliei. Atentatul însĕ n'a succes. Dinamita a explodat și a făcut în pământ o gaură adâncă de un metru, dér móra a rĕmas neatinsă. Scirea acésta o publică foia ungurésca cu mult sânge rece și fără nicĭ un comentar, măcar-că ea este fórte semnificativă. Gândiți-vĕ, ce-ar fi făcut foile unguresci, décă s'ar fi întêmplat un asemenea lucru față de-o proprietate maghiară?

—o—

Jubileu de diamant. Cel mai bĕtrân general în activitate, br. Ioan Appel, comandantul corpului de armată din Bosnia și Herțegovina, și șeful guvernului acelei provincii, va serba ḑilele viitóre jubileul de diamant al serviciului sĕu militar, adecă jubileul serviciului sĕu militar de 75 anĭ.

—o—

O nouă comandă de corp. Din Lemberg se depeșéză, că în Galiția se va crea o nouă comandă de corp, și adecă cu reședința în Stanislau.

—o—

Nenorocire. Mare nenorocire s'a întêmplat ḑilele trecute în comuna Giulescĭ (Gyulafalu) comit. Maramureș. Soția unui țĕran numit Koncz, împreună cu o copilă de 5 anĭ și cu un copil de 2 anĭ, fiindu-le frig, voiră sĕ facă foc în sobă, ca sĕ se încălḑésca. Femeia abia dete foc lemnelor, când de-odată soba esplodă. Femeia a fost greu rănită, rupêndu-i mâna dréptă, așa că a și murit. Copilul din norocire tocmai atuncĭ n'a fost în casă și astfel a rĕmas neatins, ér copila sa afla în casă lângă pat, și o bucată de fier din sobă îi strivi cu

---

lăturalnice, undele premergĕtóre la orĭ-ce inundații; apoi, după ce străbate—spumând împetuos și totu-șĭ măreț, calm și sigur de dênsul—rapidele, când se aruncă în câmpie, la confluența sa cu Bar-el-Gazal, el are grijă sĕ lase acĭ plusul apelor, formând o vastă întindere mlăștinósă și jertfind astfel acest ținut, spre a scăpa restul.

Ast-fel, după o luptă de mii de anĭ, séu mai bine ḑis de mii de secolĭ, acest Hercule geologic a reușit sĕ rĕspândésca lumina și abondența pe o bandă de pământ care, fără dênsul, n'ar fi fost alt-ceva decât o urmare a pustiei Sahara.

Etă cum Egiptul nu este alt-ceva decât opera Nilului, efectul determinat de dênsul, căcĭ acolo unde apele Nilului nu pot străbate, Egiptul încetéză de a mai fi.

Și consecințele acestui fenemon geologic, unic în felul sĕu, sunt încalculabile.

Nicăirĭ nu se vede o influență mai determinată și mai constantă în același timp, a mediului geografic asupra creerului omenesc. Cine póte cunósce și precisa mulțimea de rasse și diversitatea lor, în timpul celor câteva mii de anĭ, de când se pot numĕra și urmări civilisațiunile acestei țĕrĭ? Și cu tóte astea toțĭ cei carĭ s'au așeḑat, fiă că au venit dela Vest, dela Nord, séu dela Sud, au trebuit sĕ se conformeze locului, sĕ-i sufere în mod fatal influența-i covîrșitóre, sĕ-șĭ formeze și viéța și cugetarea într'unul și același mod, în tóte timpurile, dela începutul istoric cunoscut și până astăḑi.

Din timpurile cele mai vechĭ și până astăḑĭ se păstréză aceleașĭ datine și aceleașĭ obiceiurĭ în ceea ce privesce viéța materială. La epoca creșterei apelor, fiă-care egiptean proprietar pe o bucată de pământ, trebuia sĕ-șĭ facă zăgăzurile, pentru a-șĭ strânge cantitatea de apă necesară culturei grâului. Pentru ca acest lucru sĕ se întêmple cu regulă și echitate, fiă-cărui Egiptean i-se mĕsura atât întinderea proprietății, cât și mărirea șanțului, în care putea sĕ-șĭ strîngă apa. Acestei nevoi de a reglementa viéța și munca se datoréză ordinea ce domnea în vastul imperiu, ordine ce se impunea ca o necesitate și fără care viéța n'ar fi fost posibilă.

Totul prin urmare purcedea dela Nil. El era marele și singurul împărțitor de bunătățĭ, nu e prin urmare câtușĭ de puțin de mirat décă el era considerat ca un Dumneḑeu, a tot puternic, bine-voitor și unic.

totul partea din dĕrĕt a căpĕţinei capului. Până acum nu se scie, cum a putut ajunge dinamita în sobă.

—o—

Un ministru antisemit. Ministrul de resbel bavarez a edat de curĕnd o ordinaţiune, în care îi provócă pe acei soldaţi, carĭ şi-au implinit anii de serviciu militar, că în viéţa lor civilă sĕ cumpere tóte cele de lipsă din prăvălii creştine şi nu din bordele jidovescĭ. Se înţelege, că pressa „liberală" jidană înjură din rĕsputerĭ pe ministru, pe acesta însĕ puţin îl dóre capul de atacurile parasiţilor şi lipitorilor poporului.

— o —

Congresul Kulturegylet-urilor. Cel mai mare tămbălĕu Kulturegyletist va fi, fără îndoélă, tămbălĕul ce se va arangia la Budapesta în ḑiua de 8 Septemvre n. c., cu ocasiunea congresului tuturor Kulturegyleturilor de pe rotogolul „pămĕntului unguresc". Cu totul sunt în Transilvania şi Ungaria nu mai puţin, ca *41 de Kulturegyleturĭ*, între carĭ cel mai mare şi mai năsdrăvău este „Kulturegylet"-ul din Cluşiu. La iniţiativa acestuia s'a şi pus la cale monstruosul congres, care va fi deschis de contele Bethlen Gábor, preşedintele „Kulturegylet"-ului din Cluşiu, închiderea o va face contele Károlyi István preşedintele „Kulturegylet"-ului din Ungaria de nord, ér desbaterile vor fi conduse de Száll Kálmán, preşedintele „Kulturegylet"-ului din Ungaria de meḑă-ḑi. De sigur, congresul acestor societăţĭ de *maghiarisare* este cel mai potrivit cu caracterul serbărilor „milenare" pentru a căror preamărire se arangéză el.

—o—

Unde este hoţul? Se dice, că astăḑĭ hoţii nu mai stau prin codri, ci prin salóne şi cancelarii. Acest adevĕr îl probéză şi casul, ce s'a petrecut Lunea trecută cu un advocat din Ardeal. El călĕtoria cu trenul de persóne *cl. I,* mergĕnd dela Oradea-mare spre Püspök-Ladány. In cupeu mai avea lângă sine trei străinĭ necunoscuţĭ, dintre carĭ unul se dete jos la o gară mai mică. Numai după ce acest soţ de călĕtoria se dete jos, advocatul observă, că-i lipsesce din busunar portofoliul, în care se aflau 42 hârtii de câte 100 fl. şi 13 napoleondorĭ. Imediat se dete alarmă, telegrafându-se gendarmeriei dela gara apropiată, unde cei doi soţĭ de călĕtoria rĕmaşĭ în tren au fost arestaţĭ, dér banii nu s'au aflat la ei. Probabil că i-a dus soţul de-al treilea, care se dete jos din tren şi care este urmărit. Dintre cei doi „ortacĭ" arestaţĭ, unul ḑicea că înţelege numai franţuzesce, ér célalalt numai italienesce.

—o—

Teatrul principelui Nichita în Cetinje. Principele Nichita se ocupă mult şi cu poesia. Afară de poesii eroice el a scris şi mai multe drame, între carĭ şi *„Ţarina Balcanilor"*. Acéstă dramă e jucată nu numai la curtea din Cetinje, ci în tóte teatrele sêrbescĭ. Nichita a lăsat, ca pe spesele sale sĕ se edifice un teatru în Cetinje. Deschiderea acestui teatru se va face ḑilele acestea, cu care ocasiune se va juca drama: „Ţarina Balcanilor". Musica acestei drame este compusă de principele Mirko, fiul principelui Nichita. La deschiderea teatrului, afară de familia principelui Nichita, va lua parte şi mostenitorul de tron italian, Victor Emanuel. In teatru vor juca actorĭ ruşĭ, până când Nichita va isbuti sĕ formeze o societate stabilă de actorĭ sêrbĭ.

—o—

Urmărirea cămătarilor. „Voinţa Naţională" anunţă, că procurorul Hamangiu a deschis acţiune publică în contra a trei zarafĭ şi mai mulţĭ samsarĭ implicaţĭ în jafuirile de samsarĭ şi de majorĭ a bandei de cămătarĭ, ce operéză în Bucurescĭ. Cercetările parchetului se continuă cu o activitate extraordinară, în urma căreia toţĭ cămătarii cu şi fără firmă caută a distruge tóte urmele păcătóse lor activităţĭ. Procurorii, Hamangiu şi Ionescu, precum şi judecătorul de instrucţiă Dărăscu, au făcut descinderĭ pe la mai mulţĭ cămătarĭ secvestrându-le registrele. „Epoca" află, că cămătarul Jean Avramescu a fost depus erĭ la Văcărescĭ. Tot erĭ a mai fost crestat şi Jaques Spiegel. Poliţia de siguranţă, în urma ordinului d-lui Hamangiu, a urmărit erĭ şi pe samsarul Zentler, care urméză sĕ fiă arestat.

—o—

Cununiă. D-l *Ioan Toma*, absolvent de teologiă şi pedagogiă, actualmente învĕţător în Herman, un tinĕr fórte zelos, care ca actuar al Agenturei Asociaţiunei s'a distins anul trecut atât de frumos prin esacta şi conscienţiósa esecutare a colectei de 1—10 cr. în favorul Asociatiunei, se va cununa Dumineca în 12 (30) August c., cu d-ra *Elena A. Nan* din Herman. — Adresăm tinerei părechĭ sincerele nóstre urărĭ de fericire!

—o—

Concert. Musica orăşenéscă va concerta mâne, Joi, séra la otelul „Pomul verde". Inceputul la $7^1/_2$ óre, întrarea 30 cr.

Despre ocupaţiunile din islazele comunale
a fostului regiment confiniar Nr. XIII.

Disposiţiile legii.

In înţelesul §. 16 a legii fundamentale grăniţerescĭ din anul 1807, islazele comunale nu sunt avere privată a grăniţerilor. Islazele se lasă în folosirea comunelor grăniţerescĭ cu aceeaşĭ reservă, ca în casurĭ speciale comanda regimentului sĕ le distribue în parte, séu şi de tot.

Prin ordinaţiunĭ speciale s'a dispus mai departe, ca islazele comunale sĕ se folosescă în prima linie pentru păşunatul vitelor, şi numai în casul acela, când ar fi păşune în prisosinţă, are sĕ se distribue o parte, ér împărţirea totală între toţĭ membri comunei se permite, numai când s'ar face schimbărĭ economice, cum ar fi de es.: întroducerea nutreţului de grajdiŭ (Stallfütterung).

Trebue sĕ mai observăm, ca după disposiţiunea §. 1 a legii fundamentale grăniţerescĭ din a. 1807, pămĕntul din confiniul militar s'a considerat ca feud militar (Militärlehen) care pe lângă susţinerea dreptului suprem de proprietate a Majestăţiĭ Sale, se lasă posesorului ca sĕ beneficieze de usufruct pe vecie, încât acesta satisface obligămintelor grăniţerescĭ.

Prin urmare şi islazele comunale au fost feude militare, ér nicĭ-decum proprietate liberă a comunelor.

In urma disposiţiunilor legii fundamentale grăniţerescĭ din a. 1850 §. 17 islazele comunale, folosite până aci de comune. au devenit proprietatea comunelor.

In înţelesul acestui §., la colonisărĭ şi la desfacerĭ de famili, aşa déră în casurĭ de necesitate, se dă drept comunelor sĕ asigneze pe lângă plată séu fără plată, din islazele comunale, pămĕntul de lipsă pentru case, curte şi pentru grădinĭ.

Legea restrînge aşadéră dreptul comunelor. Comunele pot asigna din islazele comunale numai pămĕntul de lipsă pentru casă, curte şi grădină, şi adecă numai pe séma coloniştilor şi a familiilor, care se despart, aşa-déră şi o înstrăinare de feliul acesta a unei părţĭ din islazele comunale se putea efeptui numai cu învoirea deregătoriei competente de controlă.

Impărţirea totală séu vêndarea islazului comunal se putea esopera, tot în înţelesul §-lui 17, numai pe calea legii.

Relaţiunile de drept a comunii ca proprietar faţă de islazele comunale sunt normate şi fixate prin disposiţiunile a legilor sus citate.

Despre ocupaţiunile din islaz.

Pe timpul regimului militar s'au dat din islazele comunale grăniţerilor parcele de pămĕnt, carĭ s'au şi întrodus pe numele lor la cartea funduară.

Nimenea nu este îndreptăţit sĕ obiecţioneze contra acestor concesiunĭ din islazele comunale, şi fiind ele legale, întroduse după tóte formalităţile legii la cărţile fundaţionale, nicĭ că mai intenţionéză cineva a le lua înapoi dela respectivii, carĭ acum sunt proprietarĭ.

Prin patenta dto 9 Iunie 1872 se provinţialiséză confiniul militar bănăţên; în urma acestei Prea Inalte disposiţiunĭ regimentul româno-bănăţan confiniar Nr. XIII se reîncorporéză Ungariei în faptă şi în afacerile sale legislative şi administrative.

In înţelesul §. 14 art. de lege 27 din 1873 tóte disposiţiunile art. de lege 18 din 1871, referitóre la organisarea comunelor, se estind şi asupra confiniului militar reîncorporat.

După reîncorporare nu puteau decĭ comunele sĕ dea parcele de pămĕnt din islazele comunale, decât numai cu stricta observare a disposiţiunilor din legile citate.

Faptice s'au şi făcut, deşi în mĕsură de tot mică asemenea concesiunĭ. Instrăinarea unei părţĭ a islazelor comunale trebuia la tot casul sĕ fiă întărită în înţelesul legii comunale din partea municipiului. Nicĭ de aceste ocupaţiunĭ nu se póte nimenea atinge. Ceea ce s'a câştigat pe calea legii, are sĕ rĕmână proprietatea nealterată a respectivului individ.

Acuma venim la acele ocupaţiunĭ din islazele comunale, a căror regulare o pretinde municipiul comitatului Caraş Severin, şi pentru care am întrevenit şi noi subscrişii.

Aprópe în tóte islazele comunale din fostul regiment româno-bănăţan Nr. XIII s'au făcut ocupaţiunĭ în masă, mai cu sémă în periodul de transiţie şi pe timpul nouei administraţiunĭ, aşa-déră după desfiinţarea confiniului militar la anul 1872. In timpul acesta, pe la anii 1873 şi 1874 erau în curgere şi lucrările catastrale.

Amploiaţii de catastru nu cunosceau pe deplin referinţele din confiniul militar; ér locuitorii noştri erau de credinţă, că acum e timpul, ca sĕ câştige pămĕnt, prin urmare credeau, că décă parcele anumite din islazul comunal le vor declara de proprietatea lor, la acestea vor şi ajunge prin măsurările catastrale. Nu negăm, că representanţele comunale, respective că delegaţii acestora, n'ar fi sprijinit intenţiunile locuitorilor.

Esemplul rĕu nu póte avea de cât urmărĭ rele; aşa şi după terminarea catastrului s'au făcut ocupaţiunĭ în islazele comunale, cu atât mai uşor, căcĭ supraveghierea acestor afacerĭ de funcţionarii administrativĭ în periodul de transiţie se reduce la nula.

Firesce că astfel de stărĭ nesănătóse au putut dura numai până ce li-s'a putut da de urmă.

Şi într'adevĕr a trecut mult, timp şi anume aprópe 10 anĭ de ḑile, până când administraţiunea comitatensă s'a otărît sĕ pună stavilă ocupaţiunilor arbitrare şi sĕ reguleze acéstă afacere.

Punctul nostru de vedere în privinţa ocupaţiunilor.

Foştii grăniţerĭ ai regimentului româno-banatic Nr. XIII sunt ca toţĭ Muntenii, lipsiţĭ de pămĕnt, şi chiar mĕruntele parcele, carĭ sunt proprietatea lor, nu sunt de calitatea cea mai bună, în parte pămĕnt steril.

Lipsa de pămĕnt s'a recompensat pe timpul graniţei militare prin diferite beneficiĭ; locuitorii erau d. e. aprópe scutiţĭ de dărĭ, ei aveau dreptur la lemnele din pădurile erariale, folosiau gratuit jirovina şi păşunatul în pădurĭ şi la munte. Intre astfel de împrejurărĭ, ei puteau ca sĕ-şĭ acopere din starea vitelor şi din productele pămĕntului lăsat la disposiţiunea lor, recerinţele familiare, mai cu sémă fiind că acestea nu erau multe.

De-odată cu provinţialisarea Graniţei încetă şi beneficiile materiale. Dările devin grele, şi deşi în urma rĕscumpărării drepturilor de servitute şi de-aci înainte ei folosesc gratuit jirovina, păşunatul şi lemnele de lipsă, totuşĭ pentru administraţiunea şi dările pădurilor şi a munţilor lor, trebue sĕ plătéscă taxele impuse, care orĭ-cât de micĭ sunt, totuşĭ îi apasă destul de simţitor. Prin sporirea sarcinelor, prin înmulţirea locuitorilor, prin desfacerea comuniunilor, şi prin perderea beneficiilor, de care se împărtăşau, s'a îngreunat starea foştilor grăniţerĭ.

Necesitatea de a-şĭ acoperi recerinţele, i au îndemnat sĕ-şĭ sporéscă prin pămĕnt cultivabil averea. In lipsa orĭ-cărui ram de industrie, locuitorii din fostul Severin n'au alt câştig decât rodul, ce îl dă moşia.

E lucru natural, că locuitorii au trebuit sĕ-şĭ caute pămĕnt arător şi l'au şi aflat în islazele comunale în apropierea moşiilor lor.

Cele espuse ne esplică lămurit genesa şi necesitatea ocupaţiunilor. E natural, că după disolvarea graniţei militare au trebuit sĕ se sporéscă atât de rapid numĕrul ocupaţiunilor în islazele comunale şi e esplicabil, că de ce ocupaţiunile nu numai că au fost tolerate, ci chiar sprijinite din partea comunelor.

Din descrierea de mai sus se vede, că regularea ocupaţiunilor din islazele comunale, este o cestiune de viéţă pentru poporul nostru, şi că noi nu putem fi indiferenţĭ faţă de deslegarea bună séu rea a acestei întrebărĭ.

Am ţinut cont de disposiţiunile legii şi am avut înaintea ochilor interesele vitale ale poporului nostru şi cu observarea acestor 2 puncte de vedere, am conlucrat şi noi la decisul congregaţiunei municipale din 12 Octomvre 1893.

(Va urma.)

SCIRI ULTIME.

Praga, 25 August. Ḑiarul *„Narodni Listy"* anunţă din isvor competent, că Majestatea Sa a sancţionat deja proiectul de lege privitor la *reforma electorală austriacă.*

Constantinopol, 25 August. In cercurile guvernamentale turcescĭ se vorbesce, că în consiliul ministerial de ierĭ s'au primit aprópe tóte propunerile ambasadorilor cu privire la *concesiunile,* ce vor fi de dat *Cretanilor;* şi că Pórta va pretinde numai schimbărĭ neînsemnate.

DIVERSE.

O întêmplare interesantă s'a petrecut ḑilele trecute în Moscova. O domnişóră a voit sĕ-şĭ continue studiile în străinătate, dér i-a lipsit acea de ce a avut mai mare lipsă: banii. Se cugetă una şi-şĭ încércă norocul astfel: merge la d-l P., un filantrop cunoscut din Moscva, care a ajutat pe mulţĭ studenţĭ. D-l P. îi ascultă cererea, dér aşa pe departe i-a denegat ajutorul, dicênd că el a esperiat până acuma, că pe carĭ i-a ajutat dela un timp şi-au pierdut energia şi pacienţa de-a mai studia şi s'au lăsat de studii. Domnişóra însĕ nu desperă ci îl rugă pe d-l P. sĕ-o supună unei probe. După puţină cugetare d-l P. se învoi şi îi puse d-şórei condiţiunea, că în timp de două lunĭ sĕ adune $^1/_2$ milion de bilete de tramvay. Décă acésta îi va succede, atuncĭ d-l P. ḑise că în fiă-care an, până la absolvarea studiilor, o va provedé cu cele de lipsă. D-şóra acceptă condiţiunea şi după ce, se încheiă contract în scris, şi subscris de martorĭ, d-şóra se puse pe adunat de bilete. Ḑilele treceute se implinină două lunĭ şi d-şóra îi aduse d-lui P. o jumĕtate milion de bilete. D-şóra cu 2 ḑile mai înainte de-a sĕ împlini terminul mai avé lipsă încă de 7.000 bilete; atuncĭ însĕ, auḑind despre contractul ei un astringĕtor de bilete, se grăbi la d-şóră şi îi dete restul de 7000. D-l P., care era mai mult ca sigur, că d-şórei îi va succede sĕ adune $^1/_2$ milion de bilete, s'a bucurat fórte tare, când d-şóra se presentă înaintea lui cu biletele şi în onórea ei dete ḑiua următóre un prânḑ festiv.

Literatură.

In editura librăriei Nicolae I. Ciurcu din Braşov a apărut: Carte de rugăciunĭ, pentru folosul şi mângăierea fiă-cărui creştin, întocmită de *Ierodiaconul Damaschin* din sfânta mănăstire Sinaia. Format estetic pe 336 pag., hârtiă fină. Preţul 65 cr.

Proprietar: **Dr. Aurel Mureşianu.**
Redactor responsabil **Gregoriu Maior.**

Foulard-Seide 60 kr.

bis fl. 3.35 p. Met. — japanesische, chinesische etc. in den neuesten Dessins und Farben, sowie schwarze, weiße und farbige **Henneberg-Seide** von 35 kr. bis fl. 14.65 p. Met. — glatt, gestreift, karriert, gemustert, Damaste etc. (ca 240 versch. Qual. und 2000 verschid. Farben, Dessins etc.). **Porto- und steuerfrei ins Haus.** — Muster umgehend. Doppeltes Briefporto nach der Schweiz.

Seiden-Fabriken G. Henneberg
2 (k. u. k. Hofl.), **Zürich.**

Cursul la bursa din Viena.

Din 25 August 1896.

Renta ung. de aur 4%	122.45
Renta de coróne ung. 4% . . .	99.35
Impr. căil. fer. ung. in aur 4½% .	123.40
Impr. căil. fer. ung. în argint 4½%	101.40
Oblig. căil. fer. ung. de ost. I. emis.	121.75
Bonurĭ rurale ungare 4% . . .	97.20
Bonurĭ rurale croate-slavone. . .	97.—
Imprum. ung. cu premii	153.—
Losurĭ pentru reg. Tisei și Segedin.	138.50
Renta de hârtie austr.	101.75
Renta de argint austr.	101.76
Renta de aur austr.	123.55
Losurĭ din 1860.	145.25
Acții de ale Băncei austro-ungară.	960.—
Acții de-ale Băncei ung. de credit.	395.75
Acții de-ale Băncei austr. de credit.	367.50
Napoleondorĭ.	9.50
Mărcĭ imperiale germane . . .	58.65
London vista	119.60
Paris vista	47.50
Rente de coróne austr. 4%. . .	101.20
Note italiene.	44.25

Cursul pieței Brașov.

Din 26 August 1896.

Bancnote rom.	Cump.	9.50	Vênd.	9.49
Argint român.	Cump.	9.45	Vênd.	9.47
Napoleon-d'orĭ	Cump.	9.47	Vênd.	9.49
Galbenĭ	Cump.	5.55	Vênd.	5.60
Ruble rusescĭ	Cump.	126.	Vênd.	—.—
Mărcĭ germane	Cump.	58.30	Vênd.	—.—
Lire turcescĭ	Cump.	10.60	Vênd.	—.—
Scris. fonc. Albina 5%		100.75	Vênd.	110.75

Nou abonament
la
GAZETA TRANSILVANIEI

Cu 1 Iulie 1896 st. v.

s'a deschis nou abonament la care invităm pe toți amicii și sprijinitorii fóiei nóstre.

Prețul abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria:

pe un an . . . . 12 fl.
pe șése lunĭ . . . . . . 6 fl.
pe treĭ lunĭ . . . . . . 3 fl.

Pentru România și străinătate:

pe un an . . . . . 40 francĭ
pe șése lunĭ . . . . . 20 „
pe treĭ lunĭ . . . . . 10 „

Abonamente la numerele cu data de Duminecă:

Pentru Austro-Ungaria:

pe un an . . . . 2 fl.
pe șése lunĭ . . . . 1 fl.

Pentru România și străinătate:

pe un an . . . . 8 francĭ
pe șése lunĭ . . . . . . 4 „

Abonarea se póte face mai ușor prin **mandate postale.**

Administrațiunea
„Gazetei Transilvaniei“.

Nr. 73—1896.

Publicare de concurs.

Prin acésta se escrie **concurs pentru stațiunea de învĕțător-diriginte** vacantă la școla comunală din **Orlat** (comit. Sibiiului).

Emolumente: 350 fl. salar din fondurile grănițerescĭ, relut în banĭ pentru 12 orgii lemne după prețurile locali c'am 150 fl., cuartir liber în edificiul școlei și grădină în estensiune de 575 □ m.

Dela concurențĭ, pe lângă purtare morală neexcepționată sĕ pot tesce sĕ fiă cualificațĭ în sensul legii și sĕ poșiadă limba română perfect, **sĕ fiă destoinicĭ într'ale musicei vocale** și fiind-că în urma hărniciei fostului dirigințe d-l Romul Simu, școla a venit în posesiunea unei stupinĭ cu 70 stupĭ **sĕ fiă și stupar practic,** putênd conta ast-fel, în urma ostenelelor sale și la óre-care-va venit. **Suplicele provĕdute cu atestate** despre tóte acestea, precum și despre serviciul de până acum **sunt a se trimite până în 10 Septemvre n. a. c.** la preotul local, **Dion P. Decei** președintele senatului școlar în **Orlat,** comit. Sibiiului.

Senatul școlei comunale.

Orlat, 25 August 1896.

Dion P. Decei.
1955,1—3 președinte.

Școlarĭ în cost

primesce subscrisul, asigurând **îngrijire conscienţiósă.** Se dă **instrucție și în limba germană.**

Fr. Wilh. Frank,
controlor la accisele orașului.

Brașov, Scheiu, Cacova Nr. 20.
1049,2—3

Se caută un elev cu 4 clase gimn.

la farmacia Curții regale din Iași. Proprietarĭ **frații Konya.** Se vor preferi cei cu 6 clase gimnasiale fiind praxa numai de doi anĭ.

A se adresa Domnului Director al gimnasiului român din Brașov séu la redacția „Gazetei Transilvaniei“.

Nr. 1025,2—3

AVIS.

In restaurantul Schmidt
„ELISEUM“
se află la disposiția P. T. public **mâncărĭ și beuturĭ forte bune și gustóse.**

Băi escelente și **odăi** mobilate de **închiriat.**

5—6

Avis!

Prenumerațiunile la **Gazeta Transilvaniei** se potŭ face și reînoi ori și când dela 1-ma și 15 a fiă-cărei lunĭ.

Domnii abonațĭ sĕ binevoiască a arăta în deosebĭ, când voiesc ca espedarea sĕ li-se facă după stilul nou.

Domnii, ce se aboneză din nou, sĕ binevoiască a scrie adresa lămurit și sĕ arate și posta ultimă.

Administraț. „Gaz. Trans.“

Se caută

Un comptabil de prima forță **în comptabilitate duplă** și în **corespondența** comercială.

Un mechanic, de prima forță, care sĕ dirige locomative și se îngrijască de reparațiunĭ.

A se adresa la Domnul

EMIL COSTINESCU Bucurescĭ,
Strada Colței Nr. 67, séu la Sinaia.

1051,2—9

KARL EINSCHENK,
organist-constructor

Brașovechiu, Strada Lungă Nr. 120

primesce **reparaturĭ** și **acordărĭ de clavire** și **instrumente musicale** cu **prețurĭ eftine** și **esecutare solidă.** 1047,3—3

AVIS DE DANS.

Școla de dans Fiedler Brașov.

Am onóre a însciința pe m. o. public, stimațĭ părințĭ și tutorĭ, directorĭ de institute și junimea amatóre de dans, că voi deschide în școla de dans fondată de rep. meu frate și bucurându-se de cel mai vechiŭ și cel mai bun renume printre institutele de acum din Brașov urmărind același scop,

Curs de dans

de estimp la 1 Septemvre 1896. — In școla mea se vor instrua afară de tóte dansurile usitate și de regulile de bunapurtare încă și cele mai nouĕ noutățĭ din arta dansului punctual și după metodul cel mai lesnicios, tot odată se va pune o mare grije întru supraveghiarea elevilor.

Durata cursului 3 lunĭ. — Onorariu cel obicĭnuit.

Elevii se primese în tóte ḑilele în localitățile școlei mele, Strada Hirscher Nr. 9, de dans și rog pe m. o. părințĭ și tinerimea a sĕvêrși înscrierea până la deschidere, pentru ca nu cum-va din causa de întârḑiere sĕ sufere vr'o scădere la învĕțătură. — In fiă-care Duminecă vor fi exerciții libere de dans, ér din timp în timp coterii închise, la care prucum și la cercetarea școlei mele de dans am onóre a învita pe M. O. public.

Rugându-mĕ a mi-se păstra încrederea de până acum voiŭ stărui necontenit a o merita pe deplin, ér cum-că am meritat'o și până acum o dovedesce reputația școlei de dans Fiedler.

Cu înaltă stimă

LUISA FIEDLER.
Sora măestrului de dans Francisc Fiedler.

Sosirea și plecarea trenurilor în Brașov.

Sosirea trenurilor în Brașov:

1. Dela Pesta la Brașov:
Tr. accelerat: 5 óre 07 m. diminęța.
Trenul de persóne: 8 óre diminęța.
Trenul accel.: 2 óre 9 min. după am.
Trenul mixt: 10 óre 25 minute séra.

2. Dela Bucurescĭ la Brașov:
Trenul accel: 2 óre 18 min. după am.
Trenul mixt: 5 óre 20 m. după améḑĭ.
Trenul de persóne: 9 óre 8 minute séra.
Trenul accel.: 10 óre 19 minute séra.

3. Dela Zĕrnescĭ la Brașov: (Gara Bartolomeiu.)
Trenul mixt: 7 óre 44 min. diminęța.
Trenul mixt: 1 óră 29 min. după am.
Trenul mixt: 8 óre 31 min. séra.

4. Dela Ch.-Oșorheiu la Brașov.
Trenul de pers.: 8 óre 15 min. dimin.
Trenul de persóne: 1 óră 46 m. d. am.
Trenul mixt: 7 óre 12 min. séra.

5. Dela Sinaia la Brașov*)
Trenul de persóne 7 óre 40 m. dim.

Plecarea trenurilor din Braș.

1. Dela Brașov la Pesta
Trenul mixt: 5 óre 8 min. diminęța.
Trenul accel.: 2 óre 45 min. după am.
Trenul de persóne: 7 óre 43 min. séra.
Tr. accelerat: 10 óre 26 min. séra.

2. Dela Brașov la Bucurescĭ:
Trenul de pers.: 3 óre 55 min. dimin.
Tr. accelerat: 5 óre 14 m. dimin.
Trenul mixt: 11 óre înainte de amédĭ.
Trenul accel.: 2 óre 19 min. după am.

3. Dela Brașov la Zĕrnescĭ. (Gara Bartolomeiu.
Trenul mixt: 8 óre 35 min. diminéța.
„ „ 4 „ 55 m. după am.
Trenul mixt: 4 óre 30 min. dim.

4. Dela Brașov la Ch.-Oșorheiu.
Trenul de persóne: 3 óre 1 după am.
Trenul mixt: 8 óre 50 minute dimin.
Trenul de pers.: 5 óre 20 min. dimin.

5. Dela Brașov la Sinaia*)
Trenul de persóne 6 óre 40 min. séra.

*) Acest tren circuléză unmai Joia Duminеca și la sĕrbătorĭ.

Tipografia A. Mureșianu, Brașov.